

Posudek diplomové práce

Diplomant: Petr Magasanik

Název práce: Trest smrti v dějinách lidstva a jeho vývoj na území českých zemí do roku 1990

Konzultantka: JUDr. Mgr. Vendulka Valentová, Ph.D.

Problematika trestu smrti neztrácí nic na své aktuálnosti ani po jeho zrušení jak v naší, tak i v některých jiných právních úpravách. Avšak tento trest se nadále užívá ve světě, tedy v jednotlivých zemích bez ohledu na to, jaký v dané zemi vládne režim. Jde o otázku stále velmi aktuální a diskutovanou.

Petr Magasanik se i přes počáteční problémy zhostil svého úkolu vcelku dobře, pojal svůj výzkum sice více popisným způsobem, byl ale schopen provést rozbor dané tematiky, zhodnotit přínos právní úpravy nejenom pro dobu minulou, ale i současnou. Pro zpracování této práce autor zvolil historickoprávní a srovnávací metodu.

Diplomová práce je rozdělena kromě úvodu a závěru do šesti zásadních kapitol, ve kterých se autor věnuje vybranému tématu.

V úvodní kapitole pod č. 2 se autor věnuje vymezení pojmu trestu smrti, jeho účelu a funkci ve společnosti. V následující třetí kapitole pak předkládá stručný historický přehled vývoje trestu smrti ve světových dějinách.

Čtvrtá kapitola, stěžejní, je zaměřena na samotný historický vývoj trestu smrti v českých zemích do roku 1990. Zde pak autor provádí jistý rozbor trestněprávních předpisů, ve kterých trest smrti byl či nebyl zakotven v jednotlivých obdobích. Kapitola pátá je věnována vybraným procesům, se kterými jsou spojeny justiční vraždy, jak u nás, tak ve světové historii. V prvním případě např. procesu s Heliodorem Píkou nebo Rudolfem Slánským, ve druhém případě použil

autor proces s manželi Rosenbergovými atd. Zde autor mohl využít i další i méně známé případy justičních vražd.

Je na škodu této práci, že se autor nevěnoval více také otázce trestu smrti ve vztahu k základním lidským právům. Sice v kapitole č. 6 informuje čtenáře o postavení trestu smrti v současnosti, jen tak letmo zmiňuje jednotlivé úmluvy a pakty o lidských právech a další předpisy týkající se problematiky trestu smrti. V této kapitole se projevuje sice snaha podat přehled prováděných trestů smrti ve světě, ale velmi stroze. Tato kapitola měla být více rozvedena.

Autor se zde orientuje zejména na Bělorusko, který jako jediný evropský stát stále využívá uložení trestu smrti. Dále je jeho pozornost soustředěna na Spojené státy americké. Opomíjí např. Čínu, Irán či Spojené arabské emiráty. V případě Spojených států amerických předkládá důležitou informaci v tom smyslu, že na rozdíl od České republiky, kde byl trest smrti brán v pozdější době jako prostředek výchovný, je ve Spojených státech dodnes brán jako prostředek odplaty. Velmi přínosná pro čtenáře je kapitola sedmá, kde autor předkládá svoji výzkumnou činnost, a to prostřednictvím dotazníkové ankety, kde je položeno celkem 10 otázek, které autor vyhodnotil a shrnul v závěru své kvalifikační práce.

Práce má logickou strukturu vzhledem k náročnosti tématu. Zkoumanou problematiku se celkem podařilo autorovi i přes počáteční obtíže dobře zařadit do širších souvislostí a dobře se v ní orientovat. Po formální stránce je tedy nutno konstatovat, že autor dodržel normu předepsanou pro psaní diplomových prací, čerpal z dostupných pramenů a literatury, zde je nutno podotknout, že postrádám odkazy na cizojazyčnou literaturu, i když autor velmi v tomto směru čerpá z internetových zdrojů a prameny archivní. Autor uvedl poznámky pod čarou, práce je psaná přehlednou formou. Práce obsahuje anglické resumé. Diplomová práce prošla kontrolou plagiátorství v systému Theses s výsledkem 3%.

Doporučuji diplomovou práci Petra Magasanika k obhajobě a navrhuji známku velmi dobře až dobře s ohledem na obhajobu.

Otázky k obhajobě:

1. Právní úprava tortury v trestním zákoníku Marie Terezie
2. Problematika zrušení trestu smrti Josefem II.

V Plzni 28.11.2023

JUDr. Mgr. Vendulka Valentová, Ph.D.